

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 28.08.2025

Vuoden 2026 järjestöavustusten myöntämisperiaatteiden hyväksyminen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Österman Pilvi

Päätösehdotus

Konsernipalvelujen johtaja Syrjänen Markus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää hyväksyä liitteinä olevat vuodelle 2026 myönnettävien järjestöavustusten yleiset myöntämisperiaatteet, avustuslajit sekä pisteytettävät kriteerit.

Käsittely

Päätös

Selostus

Hyvinvointialue myöntää vuosittain avustuksia yleishyödyllisten järjestöjen toimintaedellytyksen tukemiseksi, alueen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointialue on myöntänyt avustuksia jo parin vuoden ajan ja kehittänyt niiden avulla alueellista järjestötoimintaa; sen saavutettavuutta ja monipuolisuutta eri väestöryhmien tarpeisiin kohdentuen.

Hyvinvointialueen järjestöavustukset kohdentuvat yleishyödylliseen järjestötoimintaan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi (HYTE-toiminta). Monialaista HYTE-toimintaa ohjaa aluevaltuuston hyväksymä (13.2.2024 § 4) alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2024–2026, joka asettaa sekä painopisteet että toimenpiteet Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kuntien, järjestöjen ja HUS Yhtymän yhteistyössä toteuttamalle hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Toimenpiteiden toteutumisen seuranta tapahtuu hyvinvointialueen osavuosisikatsauksissa.

Ehdotus järjestöavustusten myöntämisperiaatteista vuodelle 2026, pohjautuu kehittämistarpeisiin ja niihin havaintoihin, jotka tehtiin avustustoimintaa arvioitaessa. Kehittämistarpeita tunnistettiin sisäisen arvioinnin raportissa, jonka keskeisenä

toimenpide-ehdotuksena oli parempi kilpailuvaikutusten arviointi avustuksia myönnettäessä. Järjestöjen palautteet, strategiakysely sekä yhteistyötarpeita kartoittaneet alkuvuodesta 2025 toteutetut työpajat, antoivat evästyä valmistelulle. Vaikuttamistoimielimissä (nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto) järjestetyt esittelyt sekä niiden lausunnot asiassa huomioitiin valmistelussa. Vaikuttamistoimielinten antamat lausunnot ovat oheismateriaalina.

Avustustoiminnan kehittämistarpeet liittyvät myöntämisperiaatteiden tarkentamiseen erityisesti kilpailuvaikutusten tunnistamiseen, järjestöjen yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseen sekä alueellisen järjestötoiminnan saavutettavuuden kehittämiseen. Avustusten hakemista on sujuvoitettu sekä hakujärjestelmää kehittämällä että lisäämällä järjestöille annettavaa ohjausta ja neuvontaa. Järjestöjen palautteiden perusteella avustushaku on kehittynyt sujuvammaksi ja avustusraportointi on toimivaa. Järjestöjen palautteissa on noussut esille erityisesti vapaaehtoistoimintaa toteuttavien järjestöjen asema avustuksissa, joka on nyt erityisellä tavalla huomioitu valmistelussa. Järjestöissä suurinta huolta herättävät toimitilakysymykset sekä kansallisen rahoituksen leikkaukset.

Avustusten myöntämisessä tulisi kiinnittää huomiota avustuksen tarkoituksenmukaisuuteen, kilpailuvaikutusten huomiointiin sekä kohdentamiseen liittyvään raportointivelvollisuuteen. Keskeisimmät ehdotetut muutokset liittyvät järjestöjen omassa sekä yhteiskäytössä olevien toimitilavuokrien avustuskäytäntöihin. Avustustoiminnan yhdenvertaisuuden kehittämiseksi ehdotetaan järjestöjen hakemiin toimitilavuokraan liittyvien avustusten yhtenäistämistä. Järjestöjen toimitilaratkaisut ovat moninaisia ja toimitilavuokrakustannusten alueellinen vaihtelu on suurta. Yhtenäistä sekä yhdenvertaista toimintatapaa tukisi parhaiten kiinteät rajaukset avustettaviin vuokrakustannuksiin, niille järjestöille, jotka hakevat avustusta vuokraansa. Järjestön omassa käytössä olevaan toimitilakustannukseen ehdotetaan kohdennettavan osana yleis- ja kumppanuusavustusta enintään 60 %:n laskennallinen avustus vuoden 2026 toimitilakustannuksesta. Ainoastaan yhteiskäytössä oleviin järjestötiloihin, kohtaamispaikkatoiminnassa sekä asukas- ja yhteisötoiminnassa oleviin toimitiloihin ehdotetaan kohdennettavan suurempi avustettava osuus. Yhteiskäyttötiloihin kohdennettava avustus voisi olla tuolloin yli 60 % vuosittaisesta toimitilakustannuksesta ja hyvinvointialueen toteuttamassa harkinnassa jopa 100 %.

Muutosehdotus tukee järjestöjen välistä yhteistyötä toimitilakysymyksissä: yhteiskäytössä olevien, järjestöjen toisilleen vastikkeettomasti tarjoamien tilojen avustamista, ehdotetaan toteutettavan kokonaisvaltaisemmin. Toimitila-avustusten myöntämistä ohjaa yhdenvertaisuusperiaate sekä vahvempi subventio yhteiskäyttötiloihin, jonka tavoitteena on kehittää järjestöjen toimintaedellytyksiä väestön kohtaamiseen sekä asukas- ja vapaaehtoistoimintaan alueella. Muutos tukee erityisesti hyvinvointialueen ja kuntien välillä toteutuvaa järjestöyhteistyötä.

Yleisesti avustusten myöntämisen ehtona on velvollisuus raportoida myönnetyn avustuksen kohdentaminen vuosittain hyvinvointialueelle. Muutosehdotus koskien avustushakemusten pisteyttämistä perustuu niihin kannustimiin, joiden avulla järjestötoimintaa voitaisiin kehittää alueellisesti. Pisteytykseen liittyvä muutosehdotus liittyy hyvinvointialueen palvelujen kanssa toteutettavaan yhteistyöhön – ehdotetulla pisteytyksen painotusmuutoksella kannustetaan järjestöjä toimimaan aktiivisesti hyvinvointialueen kumppanina avustettavan toiminnan osalta. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa parantaisi myös järjestöjen vaikuttamismahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Vuoden 2026 avustushaussa olisivat haettavana sekä yleis- että kumppanuusavustus, joiden yleiset myöntämisen periaatteet ja edellytykset sekä hakemusten pisteytysjärjestelmä ovat valmistelun liitteenä. Vuoden 2026 järjestöavustushaku voitaisiin avata 9.9.2025 klo 9.00, kolmen viikon hakuajalla, päättyen 30.9.2025 klo 15.45. Avustushakemuksen jättäminen järjestöissä tapahtuu ensisijaisesti sähköisen järjestelmän kautta, hakulomakkeella, liittämällä siihen vaaditut liitteet.

Valtakirjojen oikeellisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota avustushakemuksissa. Järjestöjen tulee liittää hakemukseensa nimenkirjoitusoikeudellisten henkilöiden valtakirjat, mikäli järjestön rekisteriotteessa niin edellytetään. Mikäli järjestön avustushakemusta tai pyydettyjä lisätietoja ei toimiteta määräajassa hyvinvointialueelle, se johtaa avustushakemuksen hylkäämiseen. Avustushakemukset esikäsittelään hakuajana ja niihin liittyvien järjestöille kohdennettavien tietopyyntöjen määräaika on viimeistään 7.10.2025 klo 15.45.

Järjestöille kohdennettu avustusviestintä toteutetaan alueellisilla, kaksikielisillä Teams-tilaisuuksilla sekä erikseen sovituin kuntatilaisuuksin.

Verkkosivuilla julkaistava hakuopas antaa järjestöille tarvittavan informaation hakemisesta ja sitä täydentää digitaalinen yhteydenottokanava.

Määräajassa saapuneet avustushakemukset valmistellaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan päätettäväksi 30.10.2025 kokoukseen. Lautakunnalle valmistellaan kokoukseen erillinen kehittämisavustusten myöntämisen periaatteet päätettäväksi, joiden hakeminen toteutettaisiin erillishakuna marraskuussa 2025 ja siihen varattaisiin erillismääräraha vuoden 2026 talousarvioon varatusta järjestöavustusten määrärahasta.

Toimivalta

Hallintosäännön 60 § kohdan 13 mukaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on hyväksyä avustusten myöntämisen periaatteet sekä vastata avustusten myöntämisestä määrärahojen puitteissa.

Liitteet

- 1 Luonnos järjestöavustusten myöntämisperiaatteiksi vuodelle 2026
- 2 Luonnos järjestöavustusten avustustajiksi vuodelle 2026
- 3 Luonnos järjestöavustusten pisteytysjärjestelmäksi vuodelle 2026

Oheismateriaali

- Nuorisovaltuuston lausunto ehdotuksesta järjestöavustusten myöntämiseksi vuodelle 2026
- Vanhusneuvosto lausunto ehdotuksesta järjestöavustusten myöntämiseksi vuodelle 2026
- Vammaisneuvoston lausunto ehdotuksesta järjestöavustusten myöntämiseksi vuodelle 2026

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 15.05.2025 § 17

§ 17

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hallintojohtaja Moisala Jarno

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää

1. merkitä tiedoksi katsauksen vuoden 2026 järjestöavustusten myöntämisperiaatteiden valmistelusta ja

2. merkitä tiedoksi lautakunnan käymän myöntämisperiaatteiden valmistelua ohjaavan keskustelun.

Käsittely

2. varapuheenjohtaja Haapaniemi oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18.51–18.55.

Päätös

Tulevaisuus ja kehittämislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen yhteistyö järjestöjen kanssa sisältää toiminta-avustusten jakamisen järjestöille. Avustustoiminnan tavoitteena on tukea yleishyödyllisten järjestöjen toimintaedellytyksiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointialueella on järjestämisvastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ensisijaisesti perustehtävänsä osalta. Hyvinvointialueen alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa on asetettu hyvinvointialueen strategiaan perustuvat tavoitteet ja painopisteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma on laadittu yhteistyössä alueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijoiden kanssa, sisältäen kunnat, järjestöt ja muut toimijat (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 § 7).

Hyvinvointialue tukee järjestöjen toimintaa taloudellisesti kohdentamalla vuosittain vahvistetun talousarvion puitteissa avustuksia yleishyödylliseen järjestötoimintaan. Järjestöavustusprosesseista kertyy hyvinvointialueelle tietoa, jota hyödynnetään avustustoiminnan kehittämiseksi. Järjestöavustusten kehittämisessä noudatetaan hyvää hallintotapaa entistäkin avoimemman ja sujuvamman avustusprosessin myötä. Avustettavalla toiminnalla tavoitellaan lisäksi alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti hyvinvointivaikutuksia väestössä.

Yhdyspintatiimi on yhdessä palvelualueiden kanssa koonnut yhteenvedon avustustoiminnan kehittämistarpeista. Arviointi järjestöavustusten toimivuudesta on pääosin myönteinen, mutta kehittämistarpeita havaittiin erityisesti järjestöjen toimittamien tietojen varmistamiseksi sekä kilpailuvaikutusten arvioimiseksi hyvinvointialueella. Avustuslajeihin ei ehdoteta muutoksia, muutoin kuin hakuakataulun osalta. Yleisavustus ja kumppanuusavustus avattaisiin haettaviksi syksyn 2025 avustushaussa. Perushakua täydennettäisiin kehittämisavustushaulla, joka avataan haettavaksi joulukuussa 2025 ja näin ollen vuoden 2026 talousarviossa osoitetusta määrärahasta järjestöavustusten myöntämiseksi varattaisiin kehittämisavustuksille 100 000 euroa. Kehittämisavustusten avustushaku tuotaisiin erillisenä lautakunnan päätettäväksi lokakuun kokoukseen, jolloin avustushaku voidaan avata järjestöille joulukuun alussa ja ehdotus kehittämisavustusten myöntämisestä esiteltäisiin lautakunnalle vuoden ensimmäisessä kokouksessa.

Kehittämistarpeiden yhteenvedo esitellään yksityiskohtaisemmin kokouksessa lautakunnan lähetekeskustelun pohjaksi. Yhteenvetona kehittämistarpeista todetaan, että erityisesti kehittämistä jatketaan

erityisesti avustushaun tukemiseksi, järjestöjen yhdenvertaisen kohtelun sekä avustusten kohdentamisen kehittämiseksi, siten, että avustustoiminnalla aikaansaatuja hyvinvointivaikutuksia voidaan seurata väestössä.

Vaikuttamistoimielimille asiaa esitellään touko-kesäkuussa ja kehittämistarpeista annetut lausunnot huomioidaan osana asian valmistelua ennen asian tuomista tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan päätettäväksi syksyllä 2025.

Hallintosäännön 60 § mukaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on hyväksyä avustusten myöntämisen periaatteet sekä vastata avustusten myöntämisestä määrärahojen puitteissa.

Liitteet
Oheismateriaali
Tiedoksi
Täytäntöönpano

Päätöshistoria